

Лечебна педагогика

Социално-терапевтичните общини често имат собствено земеделско стопанство...

...занаятчийски работилници като тази лекарница...

... и производствени работилници (тук една тъкачница).

Закуска в детската градина

Обучение на емоционалните, моторните и интелектуалните способности

на двора

Празници и свободно време в социално-терапевтичните общини

Нуждаещи се от душевни грижи

В драмата на Рудолф Шайнер „Портата на посвещението“ една от главните героини казва: „Ние уважаваме всяка особеност на човека, съзирайки, оставяйки на всеки да се проявява такава същност, която той е в живота.“ Това е основен мотив в биографията на Рудолф Шайнер. След следването си той преподава като домашен учител на едно момче с хидроцефалия, което е смятано за неспособно да се развива. Скоро то е можело да посещава реалното училище и накрая става лекар. Във Валдорфското училище Р. Шайнер създава един клас за нуждаещи се от помощ ученици, който прераства в д-р Карл Шуберт. От 1923 година в клинично-терапевтичния институт на д-р **Ита Верман** се приемат бавноразвиващи се деца.

„Тъпи, луди, идноти, духовно болни“ бяха обичайните определения по времето на Р. Шайнер и те отразяват някогашното отношение към хората с увреждания. Разпространяваха се социал-дарвинистичките идеи за малолетния живот. За Р. Шайнер понятието „нормален“ е много съмнително. „На човек му се иска да каже, че при всеки, в някоя възраст на душата му живят първоначално лежи една такава, така наречена ненормалност.“

За първата лечебно-педагогическа организация в Лауенщайн Рудолф Шайнер предлага името „Лечебни и възпитателни институти за нуждаещи се от душевни грижи деца“. „Ние трябва да изберем едно име, което да не заклеймява веднага децата.“ Институтът беше основан през 1923 година по инициатива на **Франц Льофлер**, **Зигфрид Пикерт** и **Албрехт Штропайн**.

Лечебно-педагогически курс

През Юни 1924 година Рудолф Шайнер изнася един лекционен курс за лекари и лечебни педагози в Дорнах. Тук той подробно описва взаимодействието между телесните, душевните и духовните процеси. Индивидуалността, която се изразява чрез „аза“, има духовна природа. Тя не е нито болна, нито ненормална, тя е способна за неограничено развитие. Конституцията на тялото обаче може да представлява пречка за тялото да може да се използва като инструмент.

Рудолф Шайнер разширява темата за уврежданата като включва знаяното за повторящите се земни животи и законите за кармата. Човекът създава не изглежда само като следствие на предидни животи, тя същевременно е подготовка за бъдещите. „Всеки живот на подобрене, който можем да предизвикаме, е печалба за болния човек. Ние никога

не бива да се утесняваме с това, че това е карма (съдба) и затова нещата протичат така... Защото кармата може да извърши различни пътища.“ Лечебната педагогика помага на човека не само фаталитично да приема съдбата, а активно да съдейства за изграждането на бъдещото развитие.

Хора с особени дарби

С конкретни примери Р. Шайнер описва как тялото или един отделен орган може така да притисне духовно-душевното, че да се затрудни връзката с външния свят или органът да стане така пропусклив, че душевно-духовното да „изтича“ и да се изгубва в обкръжението. „Този, който иска да стане възпитател на деца с увреждания, никога няма да завърши образованието си. За него всяко дете отново се явява като нов проблем, като нова загадка.“

При децата в училищата възраст обучението се ориентира към нормалния учебен план на Валдорфските училища, придружен с многостранин антропософски ориентирани процедури. Успехът на обучението съвсем тясно зависи от отношението между учителя и детето. Оттам самовъзпитанието е една непременно необходима основа за възпитателя. Необходими са респект пред детската личност, страхопочитание пред нейната съдба и непоколебимо доверие в развитието на детето.

С право днес се говори за хора с особени дарби. Те обогатяват обществото с топлина, жизнен оптимизъм, оригиналност, същност. Достойнството е присъщо на всеки човек, независимо от неговите индивидуални своеобразности и способности.

Лечебната педагогика днес

И след смъртта на Рудолф Шайнер **Ита Верман** решително работи за малагането на лечебната педагогика. Това развитие е сериозно затруднено по времето на националсоциализма. Хора с увреждания са използвани за медицински експерименти и систематично са убивани. **Д-р Карл Кьониг**, еврейски лекар от Виена, емигрира с група млади хора в Шотландия и основава първата **Samphill** общност.

След Втората световна война отново се появяват нови лечебно-педагогически инициативи. През 1979 година следва интернационално обединяване в „Конференция за лечебна педагогика и социална терапия“ с център в Гьотеанума, която организира изследването и обучението. Днес в 44 страни действат около 650 институции.

Рудигер Яниш, лечебен педагог в Camphill Special School Beaver Run, РА Съединените щати.

„Когато исках да следвам бях така недоволен от обществените отношения, че може би щях да стана революционер. Чрез антропософията открих възможността да работя позитивно и творчески. Лечебната педагогика стана за мен полето, където можех да работя, следвайки този културен импулс, произхождащ от духовното.“

Лятна вечер край огъня в общността Кемпхил, Хермансберг

- Духът не може да бъде болен
- Не съществува нормален човек, а само индивидуален
- Всяко дарование е важно за социалната общност
- Нуждаещият се от помощ дава шанс на помагачия да развива любов и съчувствие
- Достойнството на човека е недосегаемо
- Във всеки човек се крие зародишът на един гений
- Съдбата е следствие от миналото и същевременно подготовка за бъдещето
- Всеки човек има право на развитие, самоопределяне и участие в обществото